

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Dirk De Schutter

tegen

DeMorgen.be en Hans Vandeweghe

Met een brief van 17 mei 2016 dient de heer Dirk De Schutter een klacht in tegen DeMorgen.be en journalist Hans Vandeweghe. Aanleiding is een artikel op de website van 2 mei 2016 onder de titel 'Er is één goede reden om Antwerp niet in eerste klasse te willen: een deel van de supporters'. Met drie mails van 2 juni, 8 juni en 7 juli meldt Hans Vandeweghe dat hij weigert te antwoorden op de klacht. Geert Van Hecke, stafmedewerker journalistieke deontologie bij De Persgroep, antwoordt wel met een brief van 5 juli 2016, waarop Dirk De Schutter repliceert met een brief van 26 augustus 2016.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 27 oktober 2016. Dirk De Schutter woonde samen met Benny Verbercht de hoorzitting bij. Ook Geert Van Hecke was aanwezig. Hans Vandeweghe bleef afwezig.

DE FEITEN

Het artikel is een column die terugblijkt op de sportgebeurtenissen van de afgelopen week en begint met de promotieperikelen rond White Star Brussel van tweede naar eerste voetbalklasse. White Star kreeg geen licentie en Eupen promoveerde, al was dat volgens de journalist beter Antwerp geweest, hoewel hij ook één tegenargument zag: het gedrag van een deel van de supporters van de club. Nadat Antwerp de promotie miste, hield een deel van de supporters lelijk huis rond het stadion en wreekte zich op de politie. Als er doden waren gevallen, hadden de relschoppers ongetwijfeld de politie daarvoor verantwoordelijk gehouden, schrijft de journalist.

Vervolgens legt hij de link met het vonnis dat een Engelse rechtbank dezelfde week velde over het Hillsborough-drama in 1989, toen er bij een match tussen Liverpool en Nottingham 96 doden vielen. De journalist schrijft dat de politie fouten maakte, maar legt tegelijk de klemtoon op supportersgeweld, en wijst naar supporters van Liverpool en naar het Britse voetbalgeweld in de jaren tachtig. Hij noemt het vreemd dat over een gebeurtenis in 1989 werd geoordeeld door een bril van 2016 en noemt het vonnis, net als het drama zelf, een dieptepunt. Hij besluit dat de beschaving het altijd moeilijk heeft om een gepast antwoord te vinden op barbaarij.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager zegt dat de column niet waarheidsgetrouw is en leugens bevat. De journalist schrijft dat de 96 doden vielen door supportersgeweld, maar volgens de rechtbank was daarvan geen sprake. Het vonnis legt de schuld bij de politie en spreekt de supporters volledig vrij.

De journalist schrijft dat veel supporters geen ticket hadden, maar ook dat klopt niet. Volgens verschillende rapporten en volgens het vonnis waren er nauwelijks supporters zonder ticket.

DeMorgen.be zegt dat de journalist slechts bepaalde groepen en niet *alle* supporters viseert, maar klager spreekt dat tegen. Waar hij spreekt van ‘hele horden’ en ‘het zootje, met of zonder ticket’ scheert de journalist alle supporters wel degelijk over dezelfde kam. De beschreven feiten kloppen niet en bovendien suggereert de journalist dat ook klager schuldig is aan de ramp, aangezien ook hij (met ticket) het stadion binnenging. Dat is in strijd met artikel 25 van de code, dat zegt dat een journalist geen ontorechte verdachtmakingen of beschuldigingen uit.

Klager erkent dat een journalist zijn mening mag geven en controversieel kan zijn over een gerechtelijk vonnis, maar die vrijheid is niet absoluut en de journalist moet ook in een column de feiten correct weergeven, wat hij niet doet. Op basis van verschillende rapporten en van zijn eigen getuigenis – hij was zelf aanwezig bij de match – heeft klager de journalist de afgelopen jaren verschillende keren op zijn fouten gewezen, maar die blijft de waarheid halsstarrig en in steeds grovere bewoordingen ontkennen. De journalist trekt de uitspraak van de rechtbank in het belachelijke en blijft, in tegenstelling tot het vonnis, de schuld geven aan de supporters. Daarvoor baseert hij zich op een artikel in de tabloid *The Sun* die meteen na de ramp de supporters verantwoordelijk stelde, maar zich daarvoor later excuseerde. Die aanpak strookt niet met het principe van waarheidsgetrouwe journalistiek.

Om de fouten in de column recht te zetten stuurde klager een lezersbrief naar DeMorgen.be, maar die is nooit gepubliceerd. Ondanks de beschuldigingen aan de supporters geeft de website geen kans op wederwoord. Dat is in strijd met de code.

Klager besluit dat de column kwetsend is voor de overlevenden van de Hillsborough-ramp. Als de journalist blijft beweren dat de ramp de schuld was van de supporters, getuigt dat van slechte wil en wil hij mensen opzettelijk kwetsen. Hij brengt de ramp in verband met hooliganisme en barbarij, maar Hillsborough was dat net niet.

Namens De Morgen.be en de hoofdredactie zegt Geert Van Hecke dat de column gaat over de reactie van de samenleving op hooliganisme in België, Groot-Brittannië en de hele beschaving. De column is opiniërend zonder dat de journalist voorbij gaat aan de feiten. Zo schrijft hij wel degelijk dat de politie fouten maakte. Maar tegelijk geeft hij zijn mening, namelijk dat de volksjury een verkeerde beslissing genomen heeft en dat de samenleving de ogen sluit voor het gedrag en de aansprakelijkheid van een deel van de supporters.

De journalist uit geen ongegronde verdachtmakingen. De column gaat niet over voetbalsupporters in het algemeen of over alle Liverpool-supporters, maar over een normloze minderheid die zich misdraagt. Hij spreekt van *horden zonder ticket* en *het zootje* versus *normale burgers*. Hij schrijft niet over *de* supporters, maar over een bepaald segment van Antwerp- en Liverpool-supporters. Nog minder suggereert hij dat klager aan de basis zou gelegen hebben van het duwen en trekken. Wel geeft hij zijn mening over een uitspraak van een volksjury, wat zijn goed recht is als journalist.

De journalist vat het vonnis niet opnieuw samen en herhaalt niet dat de rechtbank de supporters vrijsprak en de schuld bij de politie legde, maar het gaat dan ook om een opinie die verwijst naar eerdere berichtgeving. Het vonnis zelf kwam de dagen voordien uitgebreid aan bod in de feitelijke berichtgeving op de website.

DeMorgen.be wijst er ten slotte op dat publicatie van een wederwoord niet ter zake doet omdat klager niet persoonlijk genoemd wordt in het artikel, en dat een krant of website vrij kan beslissen om een lezersbrief al dan niet te publiceren.

BESLISSING

De journalist blikte in zijn column terug op verschillende feiten uit de afgelopen sportweek, waaronder het vonnis in de Hillsborough-zaak. Zonder de feitelijke berichtgeving over het vonnis te hernemen, wat eigen is aan een column, geeft hij zijn standpunt over de uitspraak van de volksjury. Hij evalueert de gebeurtenissen van 1989 anders dan de rechtbank en is van oordeel dat de volksjury zich vergist heeft door de supporters volledig vrij te spreken, wat hij weergeeft met de term *supportersgeweld*. Een journalist heeft het recht om de uitspraak van een rechtbank te becommentariëren, in twijfel te trekken en te bekritisieren. Artikel 8 van de code geeft hem als auteur van een column een grotere mate van vrijheid om zijn mening te geven en conclusies te trekken uit de feiten dan in feitelijke berichtgeving. In dit geval gaat het over de gebeurtenissen van 1989 én over het vonnis van de volksjury. De journalist mag in zijn column het vonnis fout noemen. Over sommige nevenfeiten die worden aangehaald kan betwisting bestaan, zoals de vraag hoeveel supporters geen ticket hadden, maar die halen het fundamentele commentaar van de journalist op het vonnis niet onderuit.

De Raad is verder van oordeel dat de column noch *alle* supporters, noch klager persoonlijk, onterecht verdacht maakt of beschuldigt. Uit het geheel van de tekst blijkt dat termen als *hele horden* en *een zootje* slaan op bepaalde groepen van supporters die zich misdragen, zonder daarbij *alle* supporters te viseren of te veralgemenen. Ook klager zelf wordt niet persoonlijk genoemd of beschuldigd. Daarom was DeMorgen.be ook niet verplicht om een wederwoord of lezersbrief van klager te publiceren, ook al verschilt die fundamenteel van mening met de journalist.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond.

Brussel, 10 november 2016